

Kodiranje i dekodiranje u televizijskom diskursu po modelu Stuarta Halla na primjeru TV reality show Zadruga

Đorđijevski, David

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:251:177756>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU
ODSJEK ZA KULTURU, MEDIJE I MENADŽMENT
SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ KULTURA, MEDIJI I
MENADŽMENT

DAVID ĐORĐIJEVSKI

**KODIRANJE I DEKODIRANJE U TELEVIZIJSKOM
DISKURSU PO MODELU STUARTA HALLA NA
PRIMJERU TV *REALITY SHOWA* ZADRUGA**

ZAVRŠNI RAD

MENTOR : izv. prof. dr. sc. Ivica Šola

KOMENTORICA: dr.sc. Snježana Barić-Šelmić, poslijedoktorandica

Osijek, 2022.

SAŽETAK

Tema je ovoga završnog rada Kodiranje i dekodiranje u televizijskom diskursu po modelu Stuarta Halla na primjeru TV *reality showa* Zadruga. Teorijski dio objašnjava semiotiku kôda te model kodiranja i dekodiranja Stuarta Halla. Vršeno je istraživanje o sadržaju *reality showa* Zadruga koji je emitiran putem televizije Pink i YouTube kanala Zadruga Official. Metodom analize sadržaja predstavljena je Pink Media Group kao produkcijska kuća, Željko Mitrović kao njezin vlasnik, *reality* program Zadruga, najistaknutiji natjecatelji i pregled sezonâ. Zadruga je srpski *reality show* program, prepun skandala, kontroverzi i incidenata koji se emitira od 6. rujna 2019. godine.

Ključne riječi : Kodiranje i dekodiranje, *reality show*, Zadruga

ABSTRACT

The topic of this final paper is Coding and decoding in television discourse according to Stuart Hall's model on the example of the TV reality show Zadruga. The theoretical part explains the semiotics of code, and Stuart Hall's coding and decoding model. Research was conducted on the content of the Zadruga reality show, which was broadcast on Pink TV and the Zadruga Official YouTube channel. Using the method of content analysis, Pink Media Group as a production company, Željko Mitrović as its owner, the reality program Zadruga, the most prominent contestants and an overview of the seasons were presented. Zadruga is a Serbian reality show program, full of scandals, controversies and incidents, which has been broadcast since September 6th, 2019.

Keywords: Coding and decoding, reality show, Cooperative

SADRŽAJ

1. Uvod	1
2. Teorijski okvir	2
2.1. Razvoj televizijskog formata <i>Reality TV</i>	2
2.2. Semiotika kôda	4
2.3. Model kodiranja i dekodiranja televizijskog diskursa Stuarta Halla	7
3. Metodološki okvir	10
3.1. Cilj rada i hipoteze	10
3.2. Opis metodologije istraživanja	10
3.3. Analiza sadržaja	11
3.3.1. Pink Media Group	11
3.3.2. Željko Mitrović	12
3.3.3. <i>Reality show</i> Zadruga	13
3.3.4. Najistaknutiji natjecatelji	14
3.3.5. Pregled sezona	16
4. Interpretacija rezultata istraživanja	19
5. Zaključak	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
6.1. Popis literature	26
6.2. Internetski izvori	27
7. Popis priloga	28

1. UVOD

Tema je ovoga završnog rada kodiranje i dekodiranje u televizijskom diskursu po modelu Stuarta Halla na primjeru TV *reality showa* Zadruga. Ljudski rod ima urođenu potrebu osjećati se superiornije u odnosu na ostale. Tu se potrebu može zadovoljiti odlučivanjem nečije sudbine. Gledajući *reality* programe, aktivno sudjelujući komentiranjem te najvažnije glasujući, moguće je promijeniti nečiju sudbinu na bolje i gore. S obzirom da su *reality* programi jedan od najgledanijih TV formata, sudionici istih ostanu obilježeni u očima javnosti.

2017. godine pojavio se *reality* program Zadruga. Natječe se 50 sudionika, koji dijele spavaću sobu, kupaoonicu, toalet, kuhinju i sve ostalo. Svakog se tjedna bira novi vođa koji dijeli budžete prema osobnom nahođenju.

U teorijskom je dijelu analiziran razvoj televizijskog formata *Reality* televizije. Navedeni su pioniri ovoga formata, kao i najgledanije emisije. Potom, objašnjena je semiotika kôda. Nadalje, govori se o modelu kodiranja i dekodiranja televizijskog diskursa Stuarta Halla. Shodno tome, definiran je televizijski komunikacijski proces.

Metodološki okvir obuhvaća istraživanje metodom analize sadržaja, koja analizira Pink Media Group kao produkcijsku kuću, Željka Mitrovića kao njezina vlasnika, *reality* program Zadruga, najistaknutije natjecatelje i pregled sezona.

Cilj je ovoga rada dokazati kako je oblikovanje poruke, odnosno njezino značenje, najvažniji segment televizijskog diskursa. Također, cilj je analizirati sadržaj *reality* programa Zadruga, odnosno kakve vrijednosti promovira.

Potom su interpretirani rezultati istraživanja. Prikazan je uzorak događaja i izbora natjecatelja iz sezone u sezonu, iza kojeg se daje zaključak sukladan rezultatima istraživanja.

2. TEORIJSKI OKVIR

2.1. RAZVOJ TELEVIZIJSKOG FORMATA *REALITY TV*

Od samoga početka 60-ih godina prošloga stoljeća, zbili su se značajni događaji koji su pridonijeli promjenama u raznim sferama ljudskoga života. Od pojave Hipi pokreta, Kubanske krize, slijetanja na Mjesec, Vijetnamskog rata, pa sve do rođendanske pjesme jednog od svevremenih seks simbola – Marilyn Monroe, upućene 35. Predsjedniku Sjedinjenih Američkih Država, Johnu Fitzgeraldu Kennedyju, koji je preminuo u atentatu 1963. godine. Kako navodi Pivovarchuk (Fair Observer, 2017.) u tom se reformacijskom razdoblju rodio koncept „15 minuta slave“, koji je implicirao kako će u budućnosti svi imati mogućnost postati popularni. Medijski sadržaji poput mnogobrojnih *reality TV* show-a, magazina i portala koji svakodnevno nude „prljavo rublje“ poznatih zarađuju više od 3 milijarde američkih dolara godišnje. U takvom se tipu medija najčešće nalaze tekstovi o kvazi *celebrityjima*, koji su, prema riječima povjesničara kulture Daniela Boorstina, poznati zbog svoje slave, što dovodi do sve češćih senzacionalističkih vijesti te gubitka uobičajenih vrijednosti.

Blažević, Bušić, Odak Krasić (2018 : 248) govore da kada je riječ o svijetu medija, 1965. nastala je američka TV serija *The American Sportsman*. Emitirana je na ABC televiziji. U emisiji su se natjecale osobe iz javnog života uz pregršt aktivnosti poput lova i ribolova, penjanja, vožnje kajakom i slično. Začetkom *reality* emisija smatra se *Candid Microphone*, koja se emitira od 1947. godine na radiju. Nakon nešto više od 12 mjeseci počela se emitirati kao televizijski program. *Candid Camera*, odnosno *Skrivena kamera* Allana Funta, prva je emisija koja je uz pomoć skrivenih kamera pokazala reakcije drugačijih skupina ljudi na raznovrsne podvale kojima su izloženi. „Neki od njegovih gegova korišteni su sa studentima psihologije i sociologije: primjerice, vrata na kojima piše ‘Molimo koristite druga vrata’, a na drugim vratima ‘Zabranjen ulaz’ ili trik s dizalom gdje bi članovi Funtova tima ušli u dizalo i okrenuli se prema zadnjem dijelu, a ne prednjem. Uskoro su svi ljudi koji bi ušli u dizalo gledali na krivu stranu. Funt je rekao kako je to dobra ilustracija psihologije grupnog pritiska.“ (Sanderson, *New York Post*, 1999). 1991. godine nastaje TV serijal *Nummer 28* te se prikazuje na nizozemskoj televiziji. Smatra se idejnim tvorcem konstrukta *reality* programa gdje se više nepovezanih i nepoznatih osoba stavlja u isti životni prostor na razdoblje od nekoliko mjeseci, dok kamere bilježe njihov boravak, koji naravno obilježava pomutnja. Iz ovoga su *reality* formata proizašli

standardi moderne *reality* televizije, poput ispovjedaonice i radnje popraćene glazbom. MTV je svoju inačicu emisije pod nazivom The Real World emitirao od 1992. do 2013. godine. Znamenito ime za ovakvu vrstu programa jest i Charlie Parsons. 1994. godine osmislio je emisiju Expedition Robinson, gdje se natjecatelji nađu u delikatnim situacijama u kojima preživljavaju na osnovi vlastite spretnosti, a sustavom eliminacije, koji natjecatelji vrše sami; izbacuju jednog po jednog natjecatelja, sve dok ne ostane jedna osoba koja je pobjednik serijala. Ranih 2000-ih pojavljuje se jedan od najpoznatijih *reality* programa koji se emitira sve do danas s mnogo svjetskih inačica. Riječ je o Big Brotheru, koji je u Hrvatskoj počeo s emitiranjem 2004. godine.

Kako navode Blažević, Bušić i Odak Krasić, *reality* format doživio je svoju eksploziju u rasponu od 2000. do 2007. godine: „U razdoblju od 2000. do 2007. *reality* žanr doživio je najveći porast broja novih emisija. Pojavio se Američki idol, X-factor, Top Model, Masterchef, Ples sa zvijezdama i kvizovi Milijunaš te Najslabija karika. Godine 2004. pojavio se i Pripravnik Donalda Trumpa u kojemu se 12 poduzetnika kroz niz zadataka borilo za nagradu od 25 tisuća dolara i prestižni posao kod samog Trumpa. Godine 2010. veliki uspjeh u Hrvatskoj i svijetu postiže The Voice u kojemu se glazbeni talenti natječu za nagradu najboljeg amaterskog pjevača. The Academy of Television Arts and Sciences 2001. dodala je *reality* žanr u Emmy nagrade, priznajući *reality* program izvan kategorije fikcije. Od prvotnih osam kategorija 2001. godine, danas se razlikuju 22 različite kategorije za *reality* i ne-fikciju.,, (Blažević, Bušić, Odak Krasić, 2018:254)

Promatrajući povijest televizijskih programa, sama ideja *reality* televizije javlja se još sredinom 90-ih godina prošloga stoljeća, dok svoj prosperitet doživljava ranih 2000-ih. Richard Huff u svom je djelu *Reality television* došao do zaključka, kako je više od pedeset milijuna gledatelja pratilo prvu sezonu *reality* emisije Survivor. Emisija se pratila u barovima, na zabavama pa čak i u uredima. Blagonić *et.al.*, govore kako se sadašnji koncepti *reality* programa po mnogočemu odudaraju od pionirskih emisija ovakvog kalibra, no svima je dodirna točka spektakl, odnosno drama. Svakako, riječ je o dobrom uprizorenju prezentacijskog spektakla, koji se nalazi u životima gledatelja, odnosno njihove realnosti (Blagonić *et.al.* 2004:87). Barić – Šelmić, Balen Domazetović i Levak (2017.) tvrde da, iako mnogi ljudi smatraju emisiju „Candid Camera“ kao prototip današnje *reality* televizije, mnogi teoretičari, uključujući R. Campbella, C. R. Martina i B. Fabosa, smatraju da je „The Real World“ prvi stvarni *reality* program. Emitirao se od 1992. do 2013. godine te je bio najdugovječnija emisija na MTV-u „Mijenjajući lokacije i postavu iz sezonu u sezonu, The Real World prati grupu stranaca koji

žive i rade zajedno nekoliko mjeseci i bilježe njihove međusobne uspone i padove u odnosima. The Real World značajno je utjecao na strukturu današnjih TV *reality* programa, uključujući Survivor, Project Runway, Jersey Shore i Ples sa zvijezdama.” (Campbell, Martin, Fabos, 2013 : 216)

„*Reality show* temelji se na karakteristikama samodopadnosti sudionikâ, generiranju profita proizvođača i publika koji »ziheraški« uживaju u para-socijalnoj interakciji. Privlačnost za sudionike sastoji se u tome što vjeruju da mogu steći popularnost svojim karakternim osobinama, a za nagradu dobivaju ne samo novac, nego i slavu“ (Popović, 2012:37). Kako bi došli do što veće popularnosti, samim time i bliže pobjedi, često pokazuju svoja zanosna tijela te se objektiviziraju i prikazuju samo kao komada. Grgić (2018.) to objašnjava kao čin voajerizma, čime podrazumijeva to da je objekt promatranja nesvjestan da ga se promatra, što je suprotno od sudionika *reality show* programa koji svojevrijem pristaju izlagati svoja tijela i privatnost pred milijunskim gledateljima i stotinama kamera. Mnogi smatraju spornim to što kod ovakvih emisija voajerizam ne prestaje, s obzirom da su natjecatelji snimani svakodnevno, čak i kad spavaju te njihova svjesnost o tome da su nadzirani ne prestaje. No, razlučuje kako su gledatelji fanatici voajerizma, zaviranja u intimu sudionika. Analiziraju, komentiraju, vrijeđaju i obožavaju natjecatelje, što asocira na realne socijalne interakcije, no ne nosi rizik mogućnosti emocionalnog angažmana. Procjenjuju, komentiraju i ogovaraju sudionike, što sve skupa podsjeća na stvarne socijalne interakcije, ali ne nosi rizik emotivnog angažiranja izloženosti jednakom tretmanu. „Reality televizija s jedne strane promovira ideju o tome da svi mogu participirati. U tom smislu se i ovom žanru pripisuje »demokratski«, no kao što ističu kritičari, doprinosi i eroziji sfera intimnog i privatnog, trivijalizaciji javnih dijaloga, te promoviranju nekog oblika socijalnog darvinizma i razumijevanju slave kao ultimativnog uspjeha pojedinca.“ (Popović, 2012:37).

2.2. SEMIOTIKA KODA

Kako bi se objasnila semiotika kôda, prvo treba razjasniti pojmove semiotika i kôd. Najsažetije objašnjeno, semiotika je znanost o značenju, odnosno znakovima i simbolima. Kako navodi mrežno izdanje Hrvatske enciklopedije: „Semiotika u modernom smislu, disciplina je temeljena na filozofiji, logici i spoznajnoj teoriji koja proučava znakovne sustave općenito. Semiotika proučava raznorodne znakovne sustave kao i narav znakova. Zbog teorijskog i

općenitoga pristupa znakovnim sustavima, postala je sastavnim dijelom mnogih znanstvenih disciplina“. (Hrvatska enciklopedija, 2021.) Semiotikom se utvrđuje značenje i smisao. Semiotičari se još nisu složili u vezi sa standardnim znakovima, s obzirom da problem nastaje u pronalaženju zajedničke terminologije. Također, do toga dolazi i zbog djelomične multidimenzionalnosti kriterija na kojima se tipologija znakova temelji. Neki su prijedlozi da tipologija znakova bude temeljni dio semiotičke teorije njihovih autora. Jedan od najvažnijih autora tridesetih i četrdesetih godina prošloga stoljeća jest Charles William Morris, koji je rođen 1901. godine. Nastojao je pridonijeti projektu „Unified Science“. Dok je bihevioristički temelj njegove teorije znakova postao žarištem kritike u postbiheviorističko doba semiotike, Morrisova široka definicija opsega semiotike i njegova trostruka podjela pristupa semiotici ostala je kamen temeljac osnove semiotike. U primijenjenoj semiotici, Morrisova teorija znakova bila je utjecajna u semiotičkoj estetici i u teoriji ikoničnosti. Njegova pragmatička tipologija diskursa od posebnog je interesa za semiotiku teksta. Morris je pokazao kontinuirano zanimanje za teoriju znakova nakon svoje disertacije o simbolizmu i stvarnosti. Njegovi najvažniji doprinosi semiotici ponovno su izdani pod naslovom *Writings on the General Theory of Signs* 1971. godine. Srž ovih spisa jesu *Temelji teorije znakova* iz 1938. i *Znakovi, jezik i ponašanje* iz 1946. godine. "Znanost o znakovima", kako je Morris (Morris, 1938: 12) definirao semiotiku, ima širok opseg, od jezika do komunikacije sa životinjama. Čimbenici koji sudjeluju u znaku procesi određuju trodimenzionalni okvir semiotičkih studija. Semiotiku je opisao kao znanost i instrument koji se koristi u znanosti te znanost koja koordinira s drugim znanostima. Nöth (1990 : 107) navodi kako su srednjovjekovni semiotičari počeli razdvajanjem prirodnih od konvencionalnih ili namjernih znakova. Prirodni su znakovi oni koji se bez bilo kakve namjere mogu protumačiti kao znak te dovode do neke spoznaje, odnosno saznanja. Na primjer, u koliko se vidi dim, vrlo je logično da se tu negdje nalazi i vatra. Iako mu nije u cilju biti znak, no sam po sebi jest jer su ljudi kroz godine iskustva s vatrom shvatili da je dovoljno vidjeti dim te bi automatski znali da je riječ o požaru. Konvencionalni su znakovi, na drugu stranu, oni čije postojanje uzajamno mijenja svrhu prikaza njihovih osjećaja, tijeka misli i percepcije. Prema tvrdnjama Umberta Eca (1973. n.p.), raspravlja se o deset semiotičkih kriterija koji leže u temelju deset različitih tipologija znakova. Među njegovim su riječima tipološke dimenzije sljedeće: izvor i kanal, semiotička specifičnost (znakovi s isključivo semiotičkim funkcijama protiv onih koji također ispunjavaju druge funkcije), replikabilnost označitelja (jedinствeno naspram ponovljivog), stupanj namjernosti pošiljatelja i primatelja, ponašanje primatelja, odnos između označitelja i označenog i "navodni" odnos između označitelja i referenta. Izvor, kanal, semiotička specifičnost i replikabilnost označitelja jesu znakovne i kôdne, stupanj namjernosti

pošiljatelja i primatelja, ponašanje primatelja jesu semantičke, a odnos između označitelja i označenog i "navodni" odnos između označitelja i referenta pragmatični su kriteriji. Došavši do zaključka da postoji radikalna zabluda u projektu izrade tipologije znakova, sâm Eco razvija umjesto toga razrađenu višedimenzionalnu tipologiju proizvodnje znakova. Razlikuje četiri načina proizvodnje znakova: prepoznavanje (kao kôd simptoma), ostenzija (uzorci), replika (znakovi preuzeti iz repertoara kôda) i invencija (nekođiranih izraza). Pragmatični su kriteriji povezani s pošiljateljem ili primateljem poruke. Prvi je primjer takve klasifikacije definiranje znakova koji se odnose na pošiljatelja i signale koji su u njegovoj definiciji znakovi koji se odnose na primatelja.

U Morrisovoj teoriji (1946 : 353) nekoliko je klasa znakova na temelju pragmatičnih kriterija. Na primjer, njegov propisivač označava obvezu, njegov procjenitelj uzrokuje "preferirano ponašanje", a njegov patički znak "daje zadovoljstvo" tumaču. Neki od njegovih kriterija odnose se i na pošiljatelja i na primatelja i na cjelokupnu situaciju semioze, na primjer, njegovo razlikovanje između univerzalnih naspram plurisituacijskih i osobnih naspram interpersonalnih znakova. Većina tradicionalnih kriterija klasifikacije znakova odnosi se na pošiljatelja, posebice podjela na prirodni u odnosu na konvencionalne ili namjerne znakove i većinu definicija indeksa i signala. Kao sustav znakova te pomoć pri analizi neke osobe, gleda se i govor tijela te geste pošiljatelja poruke. Položaji, orijentacija tijela i pokreti tijela čine znakovni repertoar ljudskog "govora tijela". Na temelju antropoloških podataka iz različitih kultura, Hewes (1957) razvio je tipologiju položaja koji razlikuje ne manje od tisuću statičkih položaja (kao što su stajanje, sjedenje, čučanje, klečanje i ležanje) ljudskog tijela. Kretanje i orijentacija tijela također su bili predmetom razrađenih sustava opisa (Rosenfeld 1982). Ipak, komunikativna funkcija ovih etičkih načina ponašanja daleko je od sigurnog. Nöth (1990 : 394-395) razlučuje kako je tumačenja "govora tijela" usredotočeno na sljedeće dimenzije značaja :

1. Kulturalna specifičnost: Broj i oblik konvencionalnih i društveno prihvatljivih položaja tijela varira među kulturama
2. Etološki značaj: Stupanj do kojeg je tjelesno ponašanje kulturno kodirano još uvijek je sporan. Etološka tumačenja neverbalnog ponašanja daju dokaze za univerzalnost tjelesnog ponašanja
3. Psihoanalitički značaj: Posturalno ponašanje pacijenata tijekom intervjua tumačeno je kao simptom nesvjesnih emocionalnih potreba.
4. Međuljudski odnosi: Tjelesno ponašanje kao izraz društvenih odnosa poput statusa, moći, sklonosti ili pripadnosti

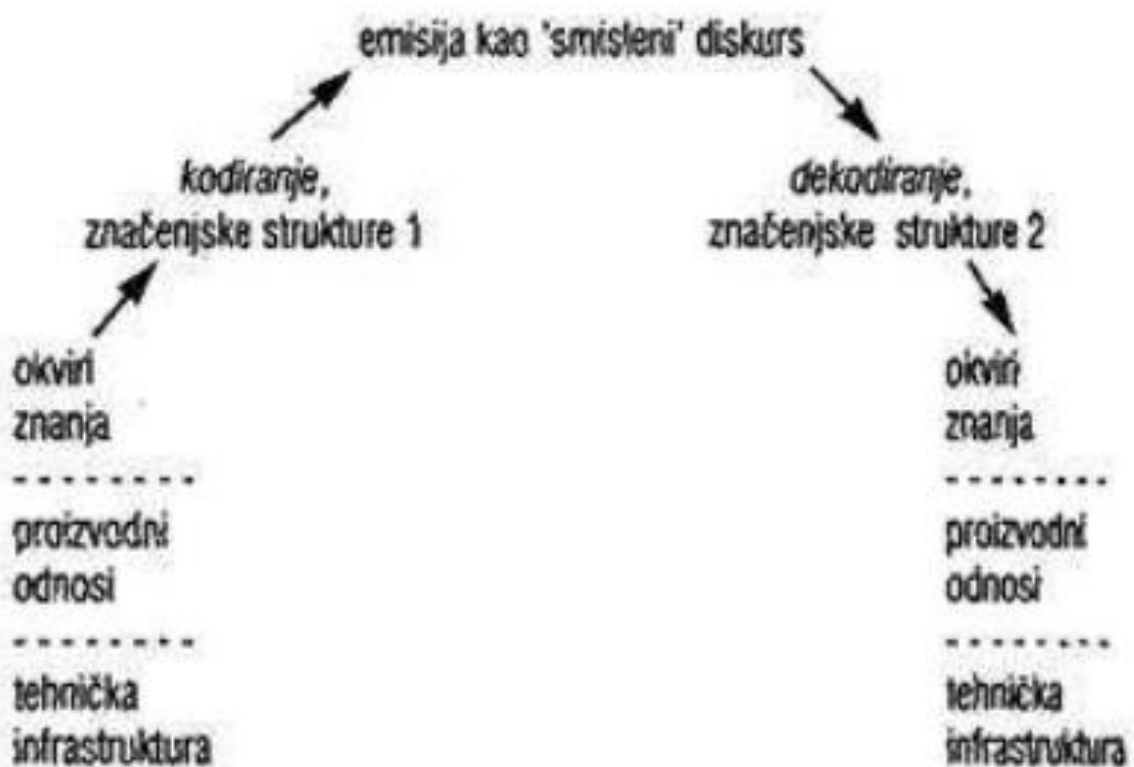
5. Ekspresivne funkcije: Tjelesne pokrete kao izraze emocionalnih stanja

Govor tijela, značajan je kako bi se mogle pročitati neverbalne poruke. Lako se uoči nečija netrpeljivost, uzbuđenje ili pak simpatije. S pomoću njega nerijetko se otkriju nečija očekivanja te se ubrzo utvrdi ima li skrivene namjere.

2.3. MODEL KODIRANJA I DEKODIRANJA TELEVIZIJSKOG DISKURSA STUARTA HALLA

Stuart Hall rođen je u Kingstonu, Jamajka, 1932. godine. Smatra se utemeljiteljem kulturalnih studija u Ujedinjenom Kraljevstvu te je jedan od osnivača Centra za suvremene studije na Sveučilištu u Birminghamu. Znamenit je jer je iznio tezu kako medijske poruke nisu definirane samo medijskim sadržajima, odnosno kodiranjem, već i pozicijama pojedinaca koji primaju, odnosno dekodiraju, poruke u društvu. Kako predlaže u svom eseju „Kodiranje i dekodiranje u televizijskom diskursu“ iz 1973. godine, osobe koje prate program, trebale bi imati aktivnu ulogu u dekodiranju poruka jer im je u fokusu osobni društveni kontekst. Također, smatra kako bi publika sama mogla mijenjati poruku kroz kolektivne akcije. Pojednostavljeno govoreći, kodiranje odnosno dekodiranje jest prevođenje poruke kako bi bila lakše razumljivija. Pri dekodiranju poruke, izvlače se značenja iste na način da primatelju poruka ima značaj. Dekodiranje se može protumačiti i kroz nečije djelovanje bez i jedne riječi, samo promatrajući nečije mimike, geste te povezane emocije. Jedan je od primjera taj da je lako uočljivo crvenilo obraza ili pretjerani zamasi rukama kada je osoba ljutita ili stresirana. Može doći do problema, kada jedna osoba prenosi poruku drugoj jer je druga strana može drugačije protumačiti. Dekodiranje se poruke bazira na shvaćanju već poznatih podataka iz primljene poruke. Nebitno govori li se o širokoj publici ili razmjeni informacija između dvaju govornika, dekodiranje je proces zaprimanja, procesiranja, spoznavanja i ponekad upotrebljavanja dostupnih informacija u verbalnoj ili neverbalnoj poruci. Kao primjer, mogu se navesti reklame koje imaju više razina značenja te se samim time dekodiraju na raznovrsne načine, što dovodi do različitog značenja za različite ljude. U eseju navodi kako je istraživanje alata masovnih komunikacija prigrllilo to da se tijekom komunikacijskog procesa prezentira kao kružni tok ili petlja. Srž praksi o kojima govori jest da su tumačenja i poruke u obliku znakova organizirane poput bilo kojeg drugog oblika komunikacije. Naznačuje da je neizvedivo da dođe do potrošnje, ukoliko je značenje poruke nerazumljivo, odnosno nije dekodirano.

„Vrijednost takva pristupa nalazi se u tome što, iako je pri artikulaciji svaki trenutak potreban za cjelinu kruga, ni jedan zasebno ne može u potpunosti zajamčiti sljedeći trenutak u kojem će biti artikuliran. Budući da svaki ima svoj posebni modalitet i uvjete opstojnosti, svaki može sadržavati svoj prekid ili poremećaj 'prijelaznih oblika', o čijoj neprekinutosti ovisi tijek učinkovite proizvodnje (naime, 'reprodukcija')“. (Hall, 1980: 128) Na slici 1. shematski je prikaz televizijskih komunikacijskih procesa, koji razgrađuju proces proizvodnje, konzumaciju i distribuciju proizvoda, u ovom slučaju poruke. Hall koncizno razlikuje značenjsku strukturu 1 i značenjsku strukturu 2 te tvrdi da ne moraju formirati ravnopravnost.

Slika 1. – Televizijski komunikacijski procesi

Izvor : Hall, 1980 : 129

Hall u svom eseju predlaže da članovi publike igraju aktivnu ulogu u dekodiranju poruka, s obzirom da se oslanjaju na osobni socijalni kontekst te da kao takvi sami mogu mijenjati poruke kroz snagu mase. Kada se poruka dešifrira, iz nje se izvlači značenje koje primatelju ima smisla. Dekodiranje se može koristiti i pri neverbalnoj komunikaciji. Poruke poput crvenila u licu, plača ili pak šutnje, svatko tumači na svoj način. Dekodiranje se svodi na shvaćanje onoga što već netko zna, no oslanjajući se na informacije koje su skupljene preko primljene poruke. Jedna od bitnijih stavki njegova eseja jesu četiri faze komunikacije :

1. Proizvodnja

- Proizvodnja je početna faza gdje se kodiranje započinje, što označava stvaranje poruke. Proces proizvodnje čine mnogobrojni faktori poput: tehničkih vještina, pretpostavki o publici, temâ, događanja, slikâ publike i slično.

2. Cirkulacija

- Cirkulacija je mehanizam na kojem poruke kruže, odražava se na to kako će pripadnici gledateljstva primiti poruku te kako će je iskoristiti.

3. Upotreba

- Kako bi se informacija uspješno prenijela, koncepti prenošenja moraju stvoriti kodirane poruke, što iziskuje aktivne primatelje.

4. Reprodukција

- Ova se faza odvija po završetku interpretacije poruke od strane publike. U ovoj se fazi vidi što će primatelji učiniti s porukom nakon što su je primili i dekodirali.

3. METODOLOŠKI OKVIR

3.1. CILJ RADA I HIPOTEZE

Cilj je ovoga rada dokazati kako je oblikovanje poruke, odnosno njezino značenje, najvažniji segment televizijskog diskursa. Također, cilj je analizirati sadržaj *reality* programa Zadruga, odnosno kakve vrijednosti promovira.

Prva hipoteza govori da diskurzivni oblik poruke ima povlašteni položaj u odnosu na komunikacijsku razmjenu (sa stajališta kruženja). Druga je hipoteza ta da su trenuci 'kodiranja' i 'dekodiranja', premda tek 'razmjerno samostalni' u odnosu na komunikacijske procese u cijelosti, ipak utvrđeni trenuci.

3.2. OPIS METODOLOGIJE I ISTRAŽIVANJE

Istraživanje o događanjima i izboru natjecatelja u pet sezona *reality show* programa Zadruga provedeno je metodom analize sadržaja. Metodom se na nepristrasan način analizira određeni sadržaj, a istraživač ne može utjecati na rezultate. Analizirane su situacije koje su se najčešće događale : fizički sukobi (muško-muški, žensko-ženski i međusobni), sudjelovanje natjecateljâ koji imaju problema sa zakonom (ubojstva, krađe, droga i sl.), viralni trenuci jedne od maskota *realityja* s obzirom da tamo boravi svake sezone, ljubavni trokuti i preljubi.

Analizirani sadržaj emitirao se od 6. rujna 2017. godine do 10. srpnja 2022. godine.

Sadržaj dostupan na : <https://www.youtube.com/c/ZadrugaOfficialChannel>

3.3. ANALIZA SADRŽAJA

3.3.1. PINK MEDIA GROUP

Pink Media Group vodeća je medijska korporacija u jugoistočnoj Europi. Primarno područje aktivnosti jest produkcija televizijskog programa, koji je rezultirao stvaranjem i distribucijom 60 brendiranih, različitih televizijskih žanrova TV kanala, koji su doveli do toga da je TV PINK najgledanija televizija u regiji. Paralelno s razvojem najviših televizijskih dosega gledanosti na području zemalja Balkana, 1997. godine osnovana je i tvrtka City Records, koja je s TV Pink činila tvrtku Pink. Kako bi proširili produkcijske uvjete i televizijsku produkciju, 2010. godine otvaraju najveći kompleks filmskih studija u Jugoistočnoj Europi, pod imenom PFI STUDIOS. Danas, studio nije samo domaćin cijeloj produkciji TV Pink, već osim njih, studio koriste mnoge regionalne televizije, poput hrvatskog RTL-a. Dugogodišnje poslovne veze, koje su građene s glavnim studiom tijekom godina, rezultiralo je cjelokupno inovativnom platformom – prvim srpskim lokalnim *online streaming* servisom, pod imenom Apollon. Preciznom selekcijom lokalnih i američkih filmova i televizijskih emisija, od 2021. godine, emitiraju svoje sadržaje na području Srbije, Bosne i Hercegovine te Crne Gore, uz popratne prijevode na lokalnim jezicima. Slušajući i pomno analizirajući zahtjeve i potrebe lokalnog tržišta, uz svoje primarno područje djelovanja, odnosno medije, započinju novom generacijom mobilnih operatera, Globatel. Strast vlasnika Pink korporacije, Željka Mitrovića, prema avijaciji i zračnom inženjerstvu, dovela je do oformljivanja skupine inženjera s Fakulteta za elektrotehniku i mehaničko inženjerstvo, Sveučilišta u Beogradu. Samim time, osnovan je i PRDC – The Pink Research and Development Center te nedugo nakon AIR Pink – zrakoplovna tvrtka koja posluje s 15 zrakoplova. Sintetizirajući moderne tehnologije te prateći moderna vremena, nakon skoro tri desetljeća kao vodeća televizijska stanica, Željko Mitrović osniva novu televiziju, portal te radio stanicu – RED, čiji je cilj bio privući mlađu publiku. Na internetskoj stranici TV Pink, nalazi se objava koja govori kako je u posljednjem desetljeću tvrtka Pink, nakon kupovine niza licenciranih *reality* TV formata, poput „Big Brothera“, „Farma“, „Trenutak istine“ i mnogih drugih napravila je povijesni korak u proizvodnji TV programa. Zahvaljujući brznoj reakciji, koju su stekli obrađujući i prateći postojeće trendove i potrebe tržišta, Pink tvrtka realizirala je projekt koji okuplja mnoge osobe iz javnog života te nadilazi sve do sada viđene *reality* TV formate. Riječ je o TV *reality* programu Zadruga.

3.3.2. ŽELJKO MITROVIĆ

Željko Mitrović rodio se 31. svibnja 1967. godine u Beogradu. Srpski je glazbenik, osnivač i vlasnik PINK televizije te kako ga mnogi nazivaju medijski mogul. U mladosti je studirao na Pravnom fakultetu, no nije ga završio. 1988. godine otvorio je jedan od prvih glazbenih studija u Srbiji. Htio je steći glazbeno obrazovanje na Jazz akademiji, no nije bio u mogućnosti financirati troškove edukacije i boravka u Sjedinjenim Američkim Državama. U drugom je braku s Milicom Mitrović te ima tri kćeri i jednog sina. Bivšoj je supruzi, Sonji Mitrović Hani poklonio studio koji je oformio 1988. godine, dok je Milica direktorica programa i glazbena urednica PINK televizije. S hrvatskim vlastima vodi okršaje od 2010. godine, s obzirom da je jahta zaustavljena u Jadranskom moru zbog kontrole, no Željko se na njoj nije nalazio. Bila je zaplijenjena zbog kršenja hrvatskih carinskih propisa i međunarodne Konvencije o privremenom uvozu. Željko nije platio carinu, pa je jahta shodno tome prodavana za oko tri milijuna eura. U pokušaju da jahtu vrati u svoje vlasništvo, šalje odvjetnike u Bruxelles, Strasbourg, London, Berlin kao i u Hrvatsku. Od 2007. Mitrović svakog ljeta šalje na more djecu iz Centra za zaštitu dojenčadi, djece i mladih u Beogradu. Los Angeles Times 2008. ga je nazvao energičnim i mladim vlasnikom Pink Media Grupe, koji ih je restrukturirao, stekao poštovanje i počeo širiti međunarodno filmsko tržište i produkciju. (Wilkinson : 2008) 2010. godine bio je hospitaliziran radi lošijeg zdravlja, no u javnosti se nagađalo kako je to zbog korištenja opojnih sredstava. Željkov sin, Aleksandar, 2013. godine automobilom je usmrtio sedamnaestogodišnju Andreju Bojanić. Na sudu se izjasnio kao nevin i nije priznao krivično djelo za koje je optužen. Samo godinu dana kasnije, u hotelu „Hyatt“, dogodila se nova kontroverza vezana uz Željka. Pronađeno je tijelo Ivane Bakić Bodrožić, koja je, kako je Željko tvrdio, bila s njim u bliskoj vezi posljednjih sedam godina. On je na dan njezine smrti bio sa suprugom u već spomenutom hotelu, na rođendanu sina jedne srpske pjevačice, no tvrdi kako je nije vidio, iako je potpisao iznajmljivanje sobe u kojoj je Ivana preminula. Policija je utvrdila kako je u krvi imala veću količinu lijekova i tragove kokaina. U veljači 2015. godine, dnevni list Blic objavio je kako je Mitrović dužan još 93 milijuna dinara poreza, nakon što je početkom veljače već uplatio oko 500 miliona dinara. Navode kako je novac dobio od prodaje tvornice žvaka. (Avalić, Bulatović, Blic.rs, 2015) U rujnu 2017. godine počela je prva sezona reality programa Zadruga u koji je Mitrović investirao desetke milijuna eura. Nova.rs prenosi kako je na svom Twitter profilu 2021. godine objavio da profit gradi na retardiranosti gledatelja. (Božinović, Jutarnji list, 2021)

3.3.3. REALITY SHOW ZADRUGA

Reality show Zadruga srpski je *reality* program, čija je prva epizoda emitirana 6. rujna 2017. godine. Kompleks se nalazi u selu Šimanovci, na 28 kilometara od Beograda. Ondje se nalazi grad inspiriran Venecijom, koji okuplja pedesetak natjecatelja. Grad čine umjetno jezero, Bijela kuća, Rajski Vrt u kojemu se nalazi Drvo Mudrosti, koje im nerijetko nudi nagrade ukoliko izdaju svog prijatelja, pokažu zavist ili pohlepu, prodavaonica, automat klub, noćni klub, kozmetički salon, bazen, sud, sobe za rehabilitaciju i izolaciju, radionica, farma, nargila bar, restoran brze prehrane, zalagaonica, kao i palača u kojoj se nalaze Drevna Proročica, kazalište i sala. Natjecatelji žive od svojih tjednih budžeta, koje im ponaosob dodjeljuje Tjedni vođa, prema svom nahođenju. Mehanizam po kojem *reality* funkcionira jest da se svakoga tjedna bira vođa, kojeg izabire natjecatelj koji je ispao u prethodnom tjednu. Vođa uživa u povlasticama poput spavanja sa svojom najdražom osobom u hotelu, gdje su izolirani od ostalih, no i dalje se nalaze u kompleksu te je toga tjedna vođa izuzet od nominacije. Dužnost mu je izabrati dva potčeka koji slušaju vođine zahtjeve te su primorani spavati u izolaciji. Natjecatelj s najmanjim brojem SMS poruka tijekom eliminacije ispada. Također, produkcija može kazniti natjecatelja nominacijom ukoliko procijeni da nečije ponašanje nije primjereno. Fizičko se nasilje nekad kažnjava diskvalifikacijom. Kako navodi Jutarnji: “Zadrugarska je “kneževina”, zapravo, “svijet u svijetu”, koji funkcionira i kao “panoptikum na steroidima” s obzirom na to da je prožet kamerama te 24-satnim nadzorom, kao i nekakvim svojim pravilima svakodnevice te odnosa između ljudi, tj. natjecatelja.” (Barić, Jutarnji list, 2018) Bez kontakta s vanjskim svijetom, natjecatelji se bore deset mjeseci do pobjede i nagrade od 50.000 eura. Primaju tjedne honorare, koji se, kako su prenosili mnogi portali, kreću oko dvije do tri tisuće eura. Sudionici su kažnjavani ukoliko predugo leže u krevetu, ne poštuju zadatke, vrijeđaju, imaju ispade za stolom kada su sastanci i slično. Za fizičke sukobe odvedeni su u zatvor koji se također nalazi u kompleksu. Fizički su sukobi očekivani, s obzirom da se od samoga početka u Zadruzi nalaze članovi osiguranja, koji sprječavaju potencijalne i razdvajaju postojeće fizičke sukobe. Vrijeđanja, dovikivanja preko stola, polijevanja vodom, često su kulminirala pljuvanjima u lice. Ukoliko osiguranje nije dovoljno brzo, dođe i do fizičkog sukoba. Zadrugar je bio izbačen samo dan nakon početka nove sezone zbog izazvanog sukoba. Muškarci su tukli muškarce, žene su tukle žene, muškarci su tukli žene, žene su tukle muškarce. Natjecatelji se tijekom sezone više puta natječu u natjecanju Zadrugovizija. Nakon što su oformljene grupe, priprema se glazbeni ili plesni nastup. Pobjednik se bira glasovanjem publike i žirija koji čine većinom srpski pjevači,

koji se svake emisije izmjenjuju. Program od svojih početaka puni novinske stupce i obara rekorde gledanosti. U rujnu 2022. godine popularni *influencer* i YouTuber Bogdan Ilić, poznatiji kao Baka Prase, pokrenuo je peticiju za ukidanje Zadruga, zbog nesuglasica i međusobnog javnog serviranja prljavog rublja s vlasnikom televizije Pink. Do sada je emitirano pet sezona u sveukupnom trajanju od 1.514 dana; I. sezona 287 dana (6. rujna 2017. – 20. lipnja 2018.), II. Sezona 303 dana (6. rujna 2018. – 6. srpnja 2019.), III. Sezona 309 dana (6. rujna 2019. – 11. srpnja 2020.), IV. Sezona 307 dana 6. rujna 2020. – 10. srpnja 2021.) i V. sezona 308 dana (5. rujna 2021. – 10. srpnja 2022.).

Slika 2. – Bijela kuća

Izvor: Cropix: Jutarnji list, 2018., preuzeto 3. rujna 2022.

3.3.4. NAJISTAKNUTIJI NATJECATELJI

Kristina Kija Kockar rođena je 26. svibnja 1989. godine, u Zrenjaninu. Bila je stjuardesa u Air Pinku, Air Srbiji i zrakoplovnom prijevozniku iz Ujedinjenih Arapskih Emirata, Etihad Airways. U prvoj sezoni Zadruga uvjerljivo je odnijela pobjedu, kao i nagradu od pedeset tisuća eura. U *reality* je ušla zbog suprugova preljuba. Suprugovo je ime Slobodan Radanović, a rođen je 20. lipnja 1990. godine u Zrenjaninu. Oduvijek je njegovao strast prema glazbi, što je rezultiralo prijavom na Pinkov glazbeni projekt „Pinkove Zvezde“. Radanović je došao u top 3 te je nakon natjecanja objavio tri pjesme, od kojih je jedna „Stjuardesa“ koju je napisao i

posvetio tadašnjoj supruzi. Preljub je učinio s Lunom Đogani, Beograđankom rođenom 8. ožujka 1996. godine. Ona je kći nekadašnjeg estradnog para, Gagija Đoganija i Anabele Atijas, koji su u kasnijim sezonama također sudjelovali u ovom *Realityju*. Kockar, Radanović i Đogani nosili su većinsku dramu i intrigu prve sezone. Nezaobilaznim urlikanjem iz petnih žila, naguravanjem, šamaranjem, pljuvanjem, čestim napadima panike, uspjeli su podijeliti gledatelje diljem Balkana te izboriti prva četiri mjesta. Kristina je bila pobjednica, Luna je bila drugoplasirana, Slobodan četvrti, a treća je bila Teodora Džehverović, rođena 10. veljače 1997. godine u Kačarevu. Glazbenu je karijeru započela u glazbenom natjecanju „Zvezde Granda“. Prije ulaska u *reality* bila je članica grupe „Đavolice“, pa nije iznenađujuće da je visoko kotirala na Zadrugovizijama. Jedna je od rijetkih bivših natjecatelja čije se ime više ne spominje u Zadruzi, već uz njezinu glazbenu karijeru. U *reality* je također ušla i njezina majka, Gordana Džehverović. Svake sezone Zadrugom dominira Miljana Kulić. U rujnu 2017. godine pristupila je *realityju* „Parovi“, na Happy televiziji, u kojemu je ostala trudna. Iz *realityja* je ispala i odmah ušla u Zadrugu na Pinku. Dva tjedna nakon osvojenog petog mjesta, rodila je sina Željka. Zajedno s njim i sa svojom majkom, Marijom Kulić sudjeluje u drugoj Zadruzi. Za dijete je osiguran poseban apartman i dadilje koje svakodnevno brinu o njemu te mu pristup imaju samo Marija i Miljana. Miljana je do kolovoza 2022. godine, živjela u *reality* programu, više od 40 mjeseci. Prije Zadruga, u „Pinkovim Zvezdama“ natjecala se i Nadežda Biljić. Njezin je boravak, osim prepucavanja, zapaženog glasa na Zadrugoviziji i fizičkih sukoba obilježilo bježanje penjanjem na ogradu preko farme, čemu je sljedovala kazna od pedeset tisuća eura. U izvanbračnoj je zajednici s Tomom Panićem, u kojoj imaju i dijete. Panića to nije spriječilo da je prevari u četvrtoj sezoni. U mnogim se sezonama natjecala Mina Vrbaški, rođena 9. ožujka 2000. U prvu je sezonu ušla kao maloljetnica. Javnost ju je zapamtila po tome što je bila maloljetna ljubavnica pjevača Šake Polumente, kao i po priznanju da se prije ulaska u *reality* bavila prostitucijom. Sukobe je često zakuhavao Miki Đuričić, pčelar iz Kupinova rođen 1977. godine. Prethodno je iskustvo stekao u *realityjima* „Big Brother“ „Farma“ i „Parovi“. Javnost je zapazila Sanju Stanković i Jovanu Tomić „Matoru“, zbog homoseksualne veze. Svađe, prekidi i mirenja skupljali su preglede na YouTube kanalu „Zadruga Official“ koji broji više od dva milijuna pretplatnika. Sudjelovale su i mnogi modeli ili, kako ih gledatelji zovu, starlete, poput Ane Korać, Maje Marinković, Aleksandre Nikolić i mnogih drugih. Ana i Maja dobile su pozornost zbog poprilično fizičkog izgleda te međusobnog preotimanja muškaraca s kojima su se zabavljale. Diskvalificirana je iz prve sezone zbog fizičkog sukoba i porno glumica i reperica Anđela Mitkovska Veštica. 2010. godine fotografirala se za Playboy. U mnogim *realityjima* poput „Big Brothera“, „Parova“ i „Maldiva“ javnost je upoznala Branislava

Radonića Brendona, koji je rođen 1986. u Zrenjaninu. U „Farmi“ se natjecao i Miroslav Pržulj, poznatiji kao „Lepi Mića“. Rođen je 1959. godine. S obzirom da svake sezone bude u Zadruzi, od publike je dobio nadimak „*reality* garnitura“. U prvoj se sezoni natjecala i srpska filmska i kazališna glumica Žiža Stojanović, rođena 1930. godine. Kroz mnogobrojne sezone prošli su i braća David i Dejan Dragojević. Dejan, rođen 1988. godine bivši je nogometaš i natjecatelj brojnih *realityja* u prošlosti. U *realityju* „Parovi“ započeo je ljubavnu vezu s Aleksandrom Subotić te su vezu nastavili u vanjskom svijetu. Zajedno su ušli u Zadrugu gdje ju je ostavio zbog Ane Korać. Dejan Dragojević rođen je 1996. godine te se također već prethodno okušavao u *reality* emisijama. S tadašnjom suprugom Dalilom Dragojević natjecao se u šestoj sezoni „Parova“. Zajedno su bili i dio treće Zadruge, koju su samoinicijativno napustili pa su bili u obavezi isplatiti produkciji sto tisuća eura zbog kršenja ugovora. Ponovno su se vratili u petoj sezoni, gdje im se brak raspao radi Filipa Cara, rođenog 1993. u Crikvenici.

3.3.5. PREGLED SEZONA

Sezona I

Prva je sezona otpočela s emitiranjem 6. rujna 2017. godine te se kroz 187 dana, odnosno 41 tjedan, protezala sve do 20. lipnja 2018. godine. Priču prve sezone, kao i popularnost samog *reality* programa obilježio je ljubavni trokut između Slobodana Radanovića, zakonite mu supruge Kristine Kije Kockar i preljubnice, Lune Đogani. Slobodan je vodio ljubavnu vezu s Lunom, dok je bio u braku s Kristinom, koja je nakon mjesec dana pristupila *realityju* kako bi spasila svoj brak. Priča je bila medijski praćena od strane mnogobrojnih regionalnih medija i portala. Nadalje, Miljana Kulić, koja je trudna ušla u *reality* Zadrugu, nakon što je eliminirana iz *reality* programa Parovi. Ostala je do samog finala te je nakon dva tjedna rodila sina Željka. Sanja Stanković i Jovana Tomić Matora također su bile pod lupom, s obzirom da su otvoreno započele svoju vezu te tako bile pioniri homoseksualne veze na srpskoj nacionalnoj frekvenciji, što im je donijelo veliku podršku publike čime su izborile mjesto u finalu. Natjecatelj Zoran Marjanović nakon ispadanja iz programa biva uhićen, zbog sumnji da je izvršio ubojstvo svoje supruge Jelene Marjanović. Medijske je stupce punila Mina Vrbaški, koja je u *reality* program ušla kao maloljetnica. Zbog mnogobrojnih ispada, prolivenih suza te razbijenog inventara, supružnik, supruga i ljubavnica, ušli su u finale. U finalu je prve sezone pobijedila Kristina Kija Kockar s 55.14% glasova publike, dok je drugoplasirana bila Luna Đogani, s 21.26%. Po

završetku prve sezone portal „Espresso“ objavio je članak kako je u finalnoj emisiji prve sezone stiglo skoro 19 milijuna glasova. Kada bi se to pomnožilo s 36 dinara (koliko je iznosila cijena poruke), dolazi se do astronomskog iznosa od 681 milijun dinara, odnosno 5.5 milijuna eura. Nadalje, u članku navode kako je ljudima teško poslati poruku koja košta 200 dinara, kako bi pomogli djeci u potrebi, no nije teško glasati i odlučiti tko će biti pobjednik najkontroverznijeg *reality* programa do sada. Oštro su osudili publiku koja daje novac nacionalnoj televiziji prije nego kliničkim bolničkim centrima. „Kad uzmete digitron shvatit ćete da 18.935.590 pomnoženo s 36 dinara (koliko je iznosila cijena poruke kojom glasujete za svog favorita u realityju Zadruga) donosi 681 milijun dinara ili oko 5,5 milijuna eura, dragi naši! Ponašamo se kao da nam se djeca liječe u Njemačkoj i u Austriji, a ne po bolnicama po kojima gmižu pacovi i bubašvabe, a malter otpada.“ (Espresso : 2018.)

Sezona II

Druga je sezona popularnog *reality* programa započela 6. rujna 2018. godine. Tog su se dana u kompleks Zadruge uselila 52 natjecatelja, koji su započeli voditi svoj život pred milijunskim gledateljstvom. Emitirana je do 6. srpnja 2019. godine, točnije 303 dana. Uz redovne voditelje TV PINK, program vodili su i neki od zadrugara iz prošle sezone. Sezoni je obilježio ulazak *reality* para, Aleksandre Subotić i Davida Dragojevića, koji su došli iz *reality* programa Parovi. U sezoni su se ponovno natjecali glumci, sportaši, modeli, no i mnogobrojni sudionici koji su obilježili prethodnu sezonu poput: Mikija Đuričića, Lepog Miće, starlete Ane Korać, Sanje i Matore te mnogih drugih. Jedno od glavnih lica bila je definitivno Miljana Kulić, koja je ušla u pratnji majke Marije Kulić te dvomjesečnog sina Željka. Također, vratila se i Luna Đogani, kako bi „oprala svoj obraz“. U novi je kompleks Zadruge uloženo više od 20 milijuna eura. Na više od dva hektara zemlje nalazi se umjetno jezero, „bijela kuća“, gdje natjecatelji borave, „Rajski vrt“ gdje se natjecatelji ispovijedaju „drvetu mudrosti“, prodavaonica, noćni klub, kozmetički salon, bazen, *pub*, sud, zatvor, soba za izolaciju i rehabilitaciju, restoran te zalagaonica. Dakako, sveprisutna drama i vječiti sukobi, rezultirali su sa 7 diskvalifikacija i 14 samoinicijativnih izlazaka. Jedna od najupečatljivijih diskvalifikacija bila je ona kada je Vladimir Tomović šakom u lice udario Aleksandru Subotić. Druga je sezona, poput prethodne, dobila mnoštvo negativnih kritika kritičara medija kao i same publike, no također je i obilježila nevjerojatnu gledanost. O tome svjedoči i novi YouTube kanal, koji je otvoren u novoj sezoni, gdje su se emitirali mnogobrojni isječci programa. U samo 9 mjeseci

imao je milijardu i 500 milijuna pregleda, odgledano je četiri milijarde i 300 milijuna minuta videa i ostavljeno je preko dva milijuna komentara. Pobjednica druge sezone bila je Luna Đogani, koja je osvojila nagradu od 50.000 eura, dok je drugoplasirani bio njezin sadašnji suprug i otac njezine kćeri, Marko Miljković.

Sezona III

Zadruga 3 počela je s emitiranjem 6. rujna 2019. te se emitirala sve do 11. lipnja 2020. godine. TV PINK za ovu je sezonu odvojio 309 dana. Pobjedu je odnijela Hrvatica Iva Grgurić, s osvojenih 41.79% glasova, dok je drugoplasirani bio Marko Miljković s 37.89% glasova publike. Kao i prethodnih sezona, mnogo je kritike te samim time, gledanost je bila znatno manja u odnosu na prethodne sezone. Finale su obilježile mnoge kontroverze poput dizanja cijene SMS poruke s 40 na 240 dinara, dok se iz Hrvatske moglo glasovati po sniženoj cijeni. Također, Jelena Pešić zatekla se u jeku skandala, s obzirom da je otkriveno kako joj tetka radi u produkciji te je njezin plasman u finale doveden u pitanje. U treću su sezonu ušli i roditelji Lune Đogani, Anabela i Gagi Đogani, koji su kao bivši supružnici „neriješene račune“ rješavali pred kamerama. Vladimir Tomović ponovno je diskvalificiran zbog fizičkog sukoba te je nekolicina natjecatelja program napustila zbog psihičkih problema poput Zorana Šumadinca i Saške Karan.

Sezona IV

Rujna 2020. godine započinje četvrta sezona srpskog *reality* programa. S čak 307 dana prikazivanja, trajala je do 10. srpnja 2021. godine. Jedna od većih kontroverzi bio je ulazak bivšeg zatvorenika Aleksandra „Kristijana“ Golubovića te inspektorice, Ljiljane Stevanović, koja je sudjelovala u njegovu uhićenju. Veliku je pozornost dobila Rada Vasić, koja je široj javnosti poznata po prethodnim angažmanima u regionalnim *reality* programima poput Big Brothera. Par iz Hrvatske, Paula Hublin i Fran Pujas, punio je početkom rujna novinske stupce, zbog svog prekida kao i poveznice s kriminalnim radnjama. U sezoni su sudjelovali natjecatelji prethodnih sezona, koju publika pogrdno naziva „*reality* garniturom“ kao što su: obitelj Kulić, Miroslav „Miki“ Đuričić, Mina Vrbaški, Marko Đedović i mnogi drugi. Prašinu je podigla trudnoća Maje Marinković s Markom Janjuševićem Janjušem, koji je svoju suprugu u prethodnoj sezoni prevario s Majom. Novinske je stupce nerijetko punila i Tara Simov, tada dvadesetogodišnja djevojka iz Beograda, koja je bila u ljubavnoj vezi s dvadeset godina starijim

Nenadom „Sha“ Aleksićem koji je u braku. Pobjedu u četvrtoj sezoni odnijela je Nadica Zeljković, majka pobjednice prve sezone, Kije Kockar, s 31% SMS glasova, dok je drugoplasirana bila Milica Kemez sa 28% glasova te je osvojila montažnu kuću.

Sezona V

Peta je Zadruga započela 5. rujna 2021. te se kroz 308 dana protezala do 10. srpnja 2022. godine. Emitirana je na PINK televiziji u Srbiji, PINK BH u Bosni i Hercegovini, PINK M u Crnoj Gori te PINK Plus u ostalim zemljama. Većina je natjecatelja poznata iz prethodnih sezona, kao što su: Tara Simov, Aleksandra Subotić, Stanija Dobrojević, Maja Marinković, obitelj Kulić i mnogi drugi. Priča ove sezone fokusirala se na novi ljubavni trokut koji čine Dejan i Dalila Dragojević, supružnici te Filip Car, s kojim je Dalila bila u emotivnoj vezi. Navlačenja, fizički sukobi, vrijeđanja i sve što je shodno tome, odvijalo se tijekom deset mjeseci boravka. Filip Car mijenjao je partnerice, no najčešće je riječ bila o Maji Marinković i Dalili Dragojević. Dalila nije skrivala vezu s Filipom, no Dejana je vrijeđala, konstantno napadala te mu nije dozvoljavala novu vezu. Često je imala ispade i rušila inventar Zadruga, za što nije bila kažnjavana, a što je kod gledatelja probudilo pitanje zbog čega ima takve privilegije. Nakon finala, kada je pobjedu odnio Dejan s 50.1% glasova, Dalila koja je bila drugoplasirana, osvojila je montažnu kuću, no i posao kao dio PINK produkcije. Veliku je pozornost javnosti dobila i Deniz Dejm, slovenski model, koji zarađuje putem platforme Onlyfans, gdje prodaje svoje nage fotografije i video materijale.

4. INTERPRETACIJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA

U prethodnom je poglavlju prikazana metoda analize sadržaja. Predstavljena je Pink Media Group kao produkcijska kuća, Željko Mitrović kao vlasnik iste, koncept *reality showa* Zadruga, navedeni su najistaknutiji natjecatelji i pregled sezona. Prije istraživanja postavljene su dvije hipoteze. Prva hipoteza govori da diskurzivni oblik poruke ima povlašteni položaj u odnosu na komunikacijsku razmjenu (sa stajališta kruženja). Druga je hipoteza da su trenuci 'kodiranja' i 'dekodiranja', premda tek 'razmjerno samostalni' u odnosu na komunikacijske procese u cijelosti, ipak utvrđeni trenuci.

Prva je hipoteza potvrđena analizirajući gledanost koja je stvorena povratnom informacijom od strane gledateljstva. Što su veći značaj pridavali fizičkim i verbalnim sukobima i ljubavnim trokutima, dobivali su ih sve više. Produkcija je pravilima i izborom kandidata u programu uspostavila određene grupe i prijateljstva te ih kasnije rušila, sukobljavala i produbljivala kroz zadatke ili ponude Drveta Mudrosti, prema reakcijama koje je publika svakodnevno ostavljala na društvenim mrežama i u komentarima videozapisa na YouTubeu.

Kako bi se dokazala druga hipoteza, u tablici su interpretirani rezultati. Analizirani su videozapisi YouTube kanala Zadruga Official koji u svakom trenutku prenosi serijal. Analizirano je pet sezona u trajanju od 6. rujna 2017. do 10. srpnja 2022. godine.

Sezona	Fizički sukobi			Zadrugari i problemi sa zakonom	Viralni trenutci Miljane Kulić	Ljubavni trokuti	Samoincijativni izlasci	Preljubi
	muški	ženski	međusobni					
Sezona I.	X A1	X A2	X A3	X A4	X A5	X A6	X A7	X A8
Sezona II.	X B1	X B2	X B3	X B4	X B5	X B6	X B7	X B8
Sezona III.	X C1	X C2	X C3	X C4	X C5	X C6	X C7	X C8
Sezona IV.	X D1	X D2	X D3	X D4	X D5	X D6	X D7	X D8

Sezona V.	X E1	X E2	X E3	X E4	X E5	X E6	X E7	X E8
------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Tablica 1. Prikaz ponovljenih događanja kroz sezone

Sezona I.

Izvor: izrada autora

A1 – Miki Đuričić fizički je nasrnuo na Milana Miloševića 15. svibnja 2018. godine zbog provokacija na njegov račun.

A2 – Anđela Veštica napala je Jelenu Golubović nakon višeminutnog verbalnog sukoba. Anđela je Jeleni čupala kosu više minuta, nakon čega su ih zadrugari i osiguranje jedva razdvojili, što je popraćeno urlicima i psovkama 31. ožujka 2018.

A3 - Šamari, grebanja, nagurivanja između Slobodana Radanovića i Lune Đogani koji su trajali tijekom cijele sezone uzrokovani njihovom vezom, potom ulaskom njegove zakonite supruge.

A4 – Zoran Marjanović iz Zadruga izveden je 14. rujna 2017. godine, nakon čega je uhićen zbog sumnji za ubojstvo supruge Jelene Marjanović.

A5 – Miljana nije znala točno odgovoriti nijedan glavni grad.

A6 – Ljubavni trokut između Kristine „Kije“ Kockar, Slobodana Radanovića i Lune Đogani.

A7 – Jelena Golubović prvu je sezonu napustila zbog zdravstvenih razloga.

A8 – Slobodan Radanović prevario je suprugu Kristinu Kockar s Lunom Đogani nakon nekoliko dana boravka u *realityju*.

Sezona II.

B1 – Nemanja Tošić šakom je u glavu udario Branislava Radonjića Brendona, dok je Brendon ležao u krevetu 7. studenog 2018.

B2 – Aleksandra Subotić poslije verbalnog sukoba sa svježe punoljetnom Minom Vrbaški 7. siječnja 2019., Subotić dva puta upućuje pitanje: „Hoćeš da te udarim?“, na što Vrbaški odgovara afirmativno, nakon čega slijedi udarac u glavu

B3 – Aleksandra Subotić često je provocirala ostale natjecatelje, što je 5. listopada 2018. rezultiralo fizičkim sukobom s Vladimirem Tomovićem. Nakon svakodnevnih provokacija udario ju je šakom u glavu, nakon čega ga je osiguranje odvelo u zatvor u Zadruzi te je izbačen.

B4 – Ana Korać, sudionica više sezona popularnog *realityja*, 2018. godine dobila je zabranu ulaska u Crnu Goru. Crnogorske vlasti proglasile su je sigurnosno rizičnom za Crnu Goru.

B5 – Miljanina izvedba pjesme „Bilo je lepo“ na Zadrugoviziji.

B6 – Ljubavni trokut između Aleksandre Subotić, Davida Dragojevića i Ane Korać.

B7 – Nadežda Biljić iz druge je sezona izašla zbog psihičkih problema, no vratila se nakon nekoliko mjeseci.

B8 – Nakon što je Aleksandra Subotić ispala iz druge sezone, David Dragojević prevario ju je s Anom Korać.

Sezona III.

C1 – Vladimir Tomović vratio se u novoj sezoni i nastavio sukobe s Mensurom Ajdarpašićem. Žestoki verbalni sukobi koji su trajali cijeloga prosinca, rezultirali su Tomovićevim napadom na Ajdarpašića 1. siječnja 2020. godine

C2 – Anabela Atijas nakon višednevnih verbalnih sukoba s kćeri Lunom Đogani, zbog suprotstavljanja njezinoj vezi s Markom Miljkovićem, 17. travnja 2020. preskočila je stol, vukla ju za ruke i tako je srušila s klupe

C3 – Miljana Kulić bila je u višemjesečnoj vezi sa Lazarom Čolićem „Zolom“. Njihova je veza bila prepuna fizičkih obračuna. 1. siječnja 2020. Miljana je Zolu srušila s kauča, šamarala ga i lupala nogama.

C4 – U trećoj je sezoni sudjelovala Jelena Krunić, koja je 2017. godine bila uhićena jer joj je policija pronašla drogu skrivenu u donjem rublju.

C5 – Svađe Marije i Miljane Kulić.

C6 - Ljubavni trokut između Maje Marinković, Marka Janjuševića „Janjuša“ i Ane Korać.

C7 – Ivan Gavrilović samoinicijativno je napustio treću sezonu.

C8 – Marko Janjušević „Janjuš“ prevario je suprugu Enu s Majom Marinković.

Sezona IV.

D1 – Jovan Cvijetić „Cvele“ 5. siječnja 2021. provocirao je Minu Vrbaški, nakon čega mu je njezin izabranik Filip Car udario šamar.

D2 – 14. travnja 2021. Maja Marinković udarila je šamar Aleksandri Nikolić. Nikolić je potom na Marinkovićevu bacila šalica te ju je srušila na pod.

D3 – Marko Janjušević „Janjuš“ bio je u višemjesečnoj vezi s Majom Marinković. Svađali su se, pljuvali, zalijevali vodom i grebali cijelo vrijeme. 11. svibnja 2021. godine u izolaciji su imali psihofizički okršaj, kada joj je Janjušević zavrtao ruku, dok ga je Marinković štipala.

D4 – Aleksandar „Kristijan“ Golubović natjecao se u četvrtoj sezoni Zadruga. Bivši je zatvorenik, koji je osim maloljetničkog, više puta boravio te dva puta pobjegao.

D5 – Sukobi Aleksandra „Kristijana“ Golubovića i Miljane Kulić.

D6 – Ljubavni trokut između Frana Pujasa, Paule Hublin i Anđela Rankovića.

D7 – Četvrtu je sezonu samoinicijativno napustio Vukadin Gojković, poznatiji kao „Vuk Mob“.

D8 – Toma Panić prevario je Nadeždu Biljić s kojom ima dijete u izvanbračnoj zajednici s Paulom Hublin.

Sezona V.

E1 – Stefan Krstović „Krlle“ i Marko Janjušević „Janjuš“ 8. prosinca 2021. godine fizički su se sukobili na radiju. Sve je počelo naguravanjem pa su se nastavili hrvati na podu.

E2 – Deniz Dejm i Irme Serjanić 16. siječnja 2022. godine sjedile su jedna do druge za stolom. Počele su se naguravati, čupati, pa su ustale, udarale, grebale i bacale po dnevnom boravku.

E3 – Dalila Dragojević i Dejan Dragojević imali su mnogo sukoba zbog propalog braka. 17. studenog 2021. godine zatrčala se prema njemu preko kreveta u spavaćoj sobi. Bacila se na

njega, te su ih razdvajali članovi osiguranja i ostali zadrugari. 9. svibnja 2022. godine gađala ga je bocama za stolom.

E4 – Zagrepčanin Fran Pujas u zatvoru je boravio dva puta zbog, kako navodi, „uličnog života“.

E5 – Lazaru Čoliću „Zoli“, Miljana je štiklom razbila glavu.

E6 – Ljubavni trokut između Dejana Dragojevića, Dalile Dragojević i Filipa Cara.

E7 – Marko Janjušević „Janjuš“ samoinicijativno je napustio petu sezonu.

E8 – Dalila Dragojević prevarila je Dejana Dragojevića s Filipom Carem.

Iz tablice je jasno vidljivo da postoji uzorak po kojemu se biraju natjecatelji, odnosno usmjeravaju odnosi natjecatelja kako bi se došlo do što veće gledanosti. Svaka sezona obiluje mnogim fizičkim sukobima. Naveden je samo jedan primjer muško-mušskog, žensko-ženskog i međusobnog fizičkog sukoba iz svake sezone. U svakoj je sezoni bila i barem jedna osoba koja je imala problema sa zakonom, bezobzira je li riječ o ubojstvu, krađama, drogi ili nečem drugom. Miljana Kulić bila je sudionica svake sezone pa je samim time i bila poprilično praćena od strane publike. U svakoj je sezoni svojim neznanjem, ekscesima i ispadima privlačila pozornost. Osim mnogih diskvalifikacija, natjecatelji su i samoinicijativno napuštali *reality* program. Nijedna sezona nije prošla bez preljuba, raspadanja nečije veze, braka ili stvaranja ljubavnog trokuta.

5. ZAKLJUČAK

U ovom se radu govorilo o pojmovima kodiranje i dekodiranje te pristupu televizijskom diskursu po modelu Stuarta Halla i televizijskom *reality showu* Zadruga. Kodiranje i dekodiranje odnosi se na dijelove komunikacijskog procesa od proizvođača do primatelja, koji bi poruku reproducirao te aktivno odgovorio. Na taj način publika sudjeluje u *reality* programima. Komentirajući i glasujući odlučuju tko prolazi u idući krug natjecanja, a tko ga napušta.

Kroz povijest i pregled medija lako je uočiti da je *reality* jedan od najgledanijih TV formata. *Reality* emisije poput izbora najboljeg vokala, talenta, modela, tetovaže ili jela okupljaju velik broj pratitelja, no najveću gledanost imaju emisije poput „Big Brothera“, „Survivora“, „Farme“ i „Zadruge“ u kojima natjecatelji žive živote u skupini s određenim zadacima. *Reality show* „Zadruga“ ipak je ističe među drugima. Brutalno fizičko i verbalno nasilje, zamršeni ljubavni odnosi, sukobi sudionika svih spolova i godina, maloljetne prostitutke i bivši robijaši samo su neki od sadržaja koje Zadruga nudi.

U radu se predstavlja Pink Media Group kao produkcijsku kuću, Željka Mitrovića kao njezina vlasnika, *reality* program „Zadruga“, najistaknutije natjecatelje i pregled sezona. Cilj je ovoga rada dokazati kako je oblikovanje poruke, odnosno njezino značenje, najvažniji segment televizijskog diskursa. Također, cilj je analizirati sadržaj *reality* programa Zadruga, odnosno kakve vrijednosti promovira. Prva hipoteza govori da diskurzivni oblik poruke ima povlašteni položaj u odnosu na komunikacijsku razmjenu (sa stajališta kruženja). Druga je hipoteza da su trenuci 'kodiranja' i 'dekodiranja', premda tek 'razmjerno samostalni' u odnosu na komunikacijske procese u cijelosti, ipak utvrđeni trenuci. Obje su hipoteze potvrđene.

Pojavom *realityja* „Zadruga“ gledateljstvo je dobilo priliku gledati kako se nečiji brak raspada, kako neka jedva punoljetna djevojka biva označena kao ljubavnica, gdje se bivši sportaši natječu koji će imati više snošaja s modelima, koje javnost nerijetko naziva starletama. Mnoštvo je kontroverze vezano uz projekt, zanemarujući činjenicu da je jedan natjecatelj odmah po izlasku iz *realityja* uhićen zbog sumnji za ubojstvo supruge.

6.1. POPIS LITERATURE

1. Barić – Šelmić, S. i Balen Domazetović, B. i Levak, T. (2013) Marginal groups and their role within media and society specularization – the case of the international „Big Brother“ television reality show - *Communication Today*, 2017, Vol. 8, No. 2
2. Blagonić, Sandi. Mario Kovač i Igor Madžarević (2004) *Big Brother: 100 dana ispred ekrana*, Zagreb, Naklada AGM
3. Blažević, B., Bušić, J., Odak Krasić, S. (2018) Fenomen reality televizije: od zabave do edukacije, *Communication Management Review*, 04 (01), str. 248-269. (Dostupno na : <https://doi.org/10.22522/cmr20190150>)
4. Campbell, R., Martin, C. R., Fabos, B. (2013) *Media & Culture: An Introduction to Mass Communication: Subheading. 9th Edition*. Boston, New York : Bedford/St. Martin's, str. 216
5. Eco, U. (1973) - *Zeichen: Einführung in einen Begriff und seine Geschichte*. Frankfurt: Suhrkamp, n.p.
6. Grgić, I. (2018) - *Popularna kultura; Reality emisije*. Magistarski rad. Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku (Dostupno na : <https://repozitorij.aukos.unios.hr/islandora/object/aukos:76>)
7. Hall, S. (1980) *Kodiranje i dekodiranje u televizijskom diskursu – Studije i istraživanja: kulturalni studiji i televizija*, prevela Jelena Šesnić
8. Hewes, G. W. (1957) *The anthropology of posture*. *Scientific American* 196: str. 32-123.
9. Huff, R. M. (2006) *Reality television - The praeger television collection*, United States. I. Title. II Series.
10. Morris, C. W. (1946) *Signs, Language, and Behavior, Writings on the General Theory of Signs*, str. 353
11. Morris, C. W. (1938) *Foundations of the Theory of Signs*. Chicago: Univ. Press (= *Foundations of the Unity of Science: Towards an International Encyclopedia of Unified Science*, vol. 1.2)
12. Nöth, W. (1990) *Handbook of semiotics*, Indiana University Press Bloomington and Indianapolis: str. 107

13. Popović , H. (2012) Popularni televizijski žanrovi kao refleksija suvremenog društva - Holon : postdisciplinarni znanstveno-stručni časopis, Vol. 2 No. 3 ; Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska
14. Rosenfeld, Howard M. (1982) Measurement of body motion and orientation. In Scherer, Klaus R., and Ekman, Paul, eds., Handbook of Methods in Nonverbal Behavior Research, Cambridge: Univ. Press. str. 199-286.

6.2. INTERNETSKI IZVORI

1. Avalić, G. i Bulatović, G. (2015) Mitrović i dalje duguje državi 93 miliona, Blic, URL: <https://www.blic.rs/biznis/mitrovic-i-dalje-duguje-drzavi-93-miliona/s0herf9> (Posjećeno 25.8.2022.)
2. Barić, V. (2018) Big Brother na steroidima : JUTARNJI U SRPSKOM HOLIVUDU: KOD SELA ŠIMANOVCI NIKNULO GIGANTSKO ZDANJE U Zadruzi žive fudbaleri, starlete, jedna mala beba i majmun Miki, njih 50!, Jutarnji list URL: <https://www.jutarnji.hr/spektakli/jutarnji-u-srpskom-holivudu-kod-sela-simanovci-niknulo-gigantsko-zdanje-u-zadruzi-zive-fudbaleri-starlete-jedna-mala-beba-i-majmun-miki-njih-50-7916430Božinović>, (Posjećeno 25.8.2022.)
3. M. (2021) Mitrović izvređao gledao Pinka: Da niste glupi ko k****, ne bih profitirao, Nova.rs, URL: <https://nova.rs/vesti/drustvo/mitrovic-o-gradjanima-da-niste-glupi-ko-kuac-ne-bih-belezio-rekordne-profite/> (Posjećeno 25.8.2022.)
4. Biografija.org (2017) Željko Mitrović, URL: <https://www.biografija.org/televizija/zeljko-mitrovic/> (Posjećeno 25.8.2022.)
5. CandidCamera.com (2018) About CandidCamera, URL: <http://www.candidcamera.com/cc2/cc2.html> (Posjećeno 13.8.2022.)
6. ESPRESO (2018) MNOGO NAM JE DA DAMO 200 DINARA ZA BOLESNU DECU, a za Kiju, Lunu i Slobu SMO DALI 700 miliona! Da li je i vas SRAMOTA u ime cele nacije dok ovo čitate?, URL: <https://www.espreso.co.rs/vesti/drustvo/263907/mnogo-nam-je-da-damo-200-dinara-za-bolesnu-decu-a-za-kiju-lunu-i-slobu-smo-dali-700-miliona-da-li-je-i-vas-sramota-u-ime-cele-nacije-dok-ovo-citate-foto> (Posjećeno 25.8.2022.)

7. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, (2021.), URL: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=55345>. (Posjećeno 22. 8. 2022.)
8. Ovo su biografije učesnika Zadruge (2017), Nova.rs, URL: <https://www.novosti.rs/vesti/scena.302.html:684585-Ovo-su-biografije-ucesnika-Zadruge?fbclid=IwAR0689SMXamHPgdE2bwctFMaOlnYQrKM4DUgD3ZQtkux3wkfruuBKlwIBqk> (Posjećeno 25.8.2022.)
9. Pink Media Group (2021) Who we are?, URL: <https://pinkmediagroup.net/> (Posjećeno 22. 8. 2022.)
10. Pivovarchuk, Anna (2017) Celebrity Culture: Famous For Being Famous, Fair Observer, URL: <https://www.fairobserver.com/culture/celebrity-popular-culture-history-73440/> (Posjećeno 14.8.2022.)
11. Sanderson, B. (1999) Candid Camera Host Allen Funt Dead at Age 84, URL: <http://nypost.com/1999/09/07/candid-camera-host-allen-funt-dead-at-age-84/> (Posjećeno 14.8.2022.)
12. Wilkinson, T. (2008) Serbian media tycoon is schasing big-screen dreams, Los Angeles Times, URL: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2008-may-10-fi-pink10-story.html> (Posjećeno 25.8.2022.)

7. POPIS PRILOGA

1. Slika 1. - Hall, S. (1980) – Kodiranje i dekodiranje u televizijskom diskursu - STUDIJE I ISTRAŽIVANJA: KULTURALNI STUDIJI I TELEVIZIJA :129, URL: [Kodiranje i dekodiranje u televizijskom diskursu \(unizg.hr\)](#) (Preuzeto 13.8.2022.)
2. Slika 2. – Cropix (2018) Bijela kuća, Jutarnji list, URL: <https://www.jutarnji.hr/spektakli/jutarnji-u-srpskom-holivudu-kod-sela-simanovci-niknulo-gigantsko-zdanje-u-zadruzi-zive-fudbaleri-starlete-jedna-mala-beba-i-majmun-miki-njih-50-7916430> (Preuzeto 3.9.2022.)
3. Tablica 1. Prikaz ponovljenih događaja kroz sezone